

ARKIVVERKET
RIKSARKIVET

Samdok

samla samfunnsdokumentasjon

RAPPORT 2016

PRIORITERT OPPGAVE
5_Kommunereform - veiledning

Utarbeidet av
Anna Malmø-Lund

Rapportdato
12.10.16

SAMDOK delprosjekt: Kommunale arkiv	Prioritert oppgave: 5 Kommunereform veiledning	SAK (ePhorte):	Dato: 12.10.16	Side: 1 av 5
Forfatter: Anna Malmø-Lund	Tittel: Rapport 2016 – SAMDOK Oppgave 5 Kommunereform veiledning			

OPPGAVE	<i>5_Kommunereform – veiledning (videreføring av 2015/3a-1)</i>
Ansvarlig delprosjekt	<i>Kommunale arkiv</i>
Arbeidsgruppens leder	<i>Anna Malmø-Lund (Riksarkivet)</i>
Arbeidsgruppens medlemmer	<p>Monika Kurzus Håland (Aust-Agder museum og arkiv), Petter Pedryc (IKA Trøndelag), Ingrid Nøstberg (Vestfoldarkivet), Sidsel Liborg (Spydeberg kommune), Hilde Lange (Troms fylkeskommune), Knut Arild Knudsen (Statsarkivet i Trondheim/Trondheim byarkiv) og Anna Malmø-Lund, Riksarkivet, deltok fra starten.</p> <p>I 2016 ble gruppen supplert med Arnt-Ola Fidjestøl og Geir Utmo fra Fylkesarkivet i Sogn og Fjordane, blant annet for å styrke kompetansen på digitale arkiv i gruppen under arbeidet med del II.</p>
Målformulering	Målet for oppgave 5/2016 Kommunereform - veiledning (tidligere 3 A 1) Kommunereformen-veileder) er å utarbeide nødvendig veiledning for kommuner og fylkeskommuner for konkret å kunne håndtere arkivene i kommende forvaltningsreformer.
Sammendrag	<p>Arbeidsgruppen har utarbeidet en tredelt veileder i håndtering av arkiv og dokumentasjonsforvaltning for arkivledere i kommuner som planlegger en kommunesammenslåing. Veilederen vil også være aktuell for fylkeskommuner som skal gjennomføre sammenslåing i regionreformen.</p> <p>Del I ble publisert i desember 2015, mens del II og III ble publisert i september 2016. Veilederen omhandler håndtering av eksisterende papirarkiv og digitale arkiv, og etablering av arkiv og arkivfunksjon i ny kommune.</p> <p>Det vil også bli laget en PDF av hele veiledningen når den foreligger. Det ble kjøpt ekstern bistand til formgivning.</p>
Oppfølging 2016/2017	Partnerne samarbeider om å gjøre veilederen kjent. Det er allerede gjort en del på dette området. Se rapporten for nærmere beskrivelse.
Vedlegg	http://www.kommunereformarkiv.no/

SAMDOK delprosjekt: Kommunale arkiv	Prioritert oppgave: 5 Kommunereform veiledning	SAK (ePhorte):	Dato: 12.10.16	Side: 2 av 5
Forfatter: Anna Malmø-Lund	Tittel: Rapport 2016 – SAMDOK Oppgave 5 Kommunereform veiledning			

Innledning

Delprosjekt for kommunale arkiv i SAMDOK har hatt arkiv i kommunereformen som et hovedsatsningsområde i 2015 og 2016. Bakgrunnen er at kommunal sektor, som en følge av den planlagte kommunereformen, vil stå overfor betydelige endringer, både mht. oppgavefordeling og organisering. Kommuner vil bli slått sammen til nye og større enheter, og det er også planlagt en regionreform som vil få store konsekvenser for fylkeskommunene. Kommunereformen og andre reformer vil ha store konsekvenser for arkivene, både for arkivdanningen og depot. Arkiver fra de nåværende kommunene skal avsluttes og avleveres til depot, arkiver i de nye storkommunene skal etableres. Det er avgjørende å sette i gang tiltak i forkant av reformene, slik at arkivtap unngås og nye, gode rutiner etableres. Det første tiltaket i oppgave 3 var å "Nedsette en arbeidsgruppe som skal utarbeide veiledning for hvordan arkivarbeidet i kommunen praktisk skal håndteres når kommunereformen iverksettes. Veiledningen skal omfatte både analogt skapt og digitalt skapt materiale, og ta for seg arkivdanning." Dette tiltaket ble i løpet av 2015 omdøpt til *Oppgave 3 A 1) Kommunereformen – veileder*, som i 2016 ble *oppgave 5 Kommunereform – veileder*.

Organisering av arbeidet

Det ble opprettet en arbeidsgruppe med prosjektleder fra Arkivverket, og prosjektdeltakere fra kommune, fylkeskommune og kommunale arkivinstitusjoner. Arbeidsgruppen har hatt følgende sammensetning:

- Anna Malmø-Lund, prosjektleder/Arkivverket
- Monika Kurzus Håland (Aust-Agder museum og arkiv)
- Petter Pedryc (IKA Trøndelag)
- Ingrid Nøstberg (Vestfoldarkivet)
- Sidsel Liborg (Spydeberg kommune)
- Hilde Lange (Troms fylkeskommune)
- Knut Arild Knudsen (Trondheim byarkiv)
- Arnt-Ola Fidjestøl, Fylkesarkivet i Sogn og Fjordane
- Geir Utmo fra Fylkesarkivet i Sogn og Fjordane

I 2016 ble gruppen supplert med Arnt-Ola Fidjestøl og Geir Utmo fra Fylkesarkivet i Sogn og Fjordane, blant annet for å styrke kompetansen på digitale arkiv i gruppen under arbeidet med del II.

Det ble parallelt opprettet en ressursgruppe. Ressursgruppen var bredt sammensatt med deltakere fra Arkivverket, de kommunale arkivinstitusjonene, KS, KDRS, et IKT-samarbeid, en kommune som var i prosess og en kommune som hadde gjennomført en sammenslåingsprosess. Ressursgruppen ble supplert underveis fordi det var flere som ønsket å gi innspill til arbeidet og fordi arbeidsgruppen hadde behov for innspill fra nye personer/miljøer.

SAMDOK delprosjekt: Kommunale arkiv	Prioritert oppgave: 5 Kommunereform veiledning	SAK (ePhorte):	Dato: 12.10.16	Side: 3 av 5
Forfatter: Anna Malmø-Lund	Tittel: Rapport 2016 – SAMDOK Oppgave 5 Kommunereform veiledning			

Arbeidet med veilederen

Arbeidet med veilederen startet opp i mai 2015. Arbeidsgruppen laget samme sommer et mandat for arbeidet med veilederen, som ble godkjent av delprosjektet. Det var et ønske fra arbeidsgruppen, delprosjektet og mange eksterne om at det ble gitt informasjon til kommuner som forhandlet om kommunesammenslåing så raskt som mulig, samtidig var det nødvendig med en del faglige avklaringer for å kunne gi gode råd til kommunene om håndtering arkiv i selve sammenslåingsprosessen. Det ble derfor valgt å lage en tredelt veileder. Del I inneholder råd til kommunene om hva de kan gjøre for å forberede seg på sammenslåing før lokalt vedtak er fattet. Del I ble publisert i nettløsningen i desember 2015 og lansert i januar 2016, før flertallet av kommunene hadde fattet sammenslåingsvedtak. Del II og III var planlagt publisert våren 2016, men ble publisert i september samme år.

Det ble hentet innspill til veilederens innhold og struktur fra ressursgruppen. Ressursgruppen fikk forelagt førsteutkast til en detaljert struktur for del I. Ny struktur for del II og III ble også sendt til ressursgruppen. Hele del II og III ble sendt til ressursgruppen i juni 2016. Arbeidsgruppen fikk mange og gode innspill, og ressursgruppen har vært viktige i arbeidet med veilederen.

Det var stor variasjon mht kapasiteten de ulike medlemmene av ressursgruppen hadde til å gi tilbakemelding underveis i arbeidet og hva slags kompetanse arbeidsgruppen hadde behov for i de ulike stadiene av prosessen. Konkrete tekster ble derfor også sendt til utvalgte medlemmer av gruppen for fortløpende tilbakemelding og med korte frister underveis i prosessen.

Arbeidsgruppen hadde spesiell tett kontakt med kommunene i ressursgruppe; arkivleder i Stokke kommune og tidligere arkivleder i Vindafjord kommune. Stokke er en del av den første sammenslåingen i reformen; Nye Sandefjord. Arkivlederen i Stokke kommune har gitt innspill både som medlem av ressursgruppen og som medlem av arbeidsgruppen knyttet til oppgave 6 Kommunereform-opplæring. Vindafjord har vært igjennom en sammenslåingsprosess, og har gitt innspill til arbeidsgruppen som medlem av ressursgruppen.

Det ble underveis brukt mye tid på å avklare hvilke faglige råd veilederen skulle gi om håndtering av digitale arkiver i reformen og det var en tett dialog med aktuelle miljøer i Arkivverket, hovedsakelig via ressursgruppen. Det har også vært løpende dialog mellom gruppene som skulle lage henholdsvis veileder og opplæringsopplegg, og det har vært avholdt felles møter bla i tilknytning til faglige avklaringer.

Det ble kjøpt ekstern bistand til formgivning av nettløsningen.. Formgiveren er også i ferd med å utarbeide en PDF-versjon av hele veilederen, som blir enkel å laste ned fra nettsiden. Den skal etter planen være klar 1.11.

Veilederens målgruppe

Målgruppene er arkivarer i kommuner som planlegger en kommunesammenslåing. Veilederen vil også være aktuell for fylkeskommuner som skal gjennomføre sammenslåing i regionreformen. Arkivregelverket er likt for kommuner og fylkeskommuner. Anbefalingene vi gir kommunene om håndtering av arkiv i veilederen kan derfor også gis til fylkeskommuner i prosess.

SAMDOK delprosjekt: Kommunale arkiv	Prioritert oppgave: 5 Kommunereform veiledning	SAK (ePhorte):	Dato: 12.10.16	Side: 4 av 5
Forfatter: Anna Malmø-Lund	Tittel: Rapport 2016 – SAMDOK Oppgave 5 Kommunereform veiledning			

Innhold og struktur i veilederen

Arbeidsgruppen har utarbeidet en tredelt veileder i håndtering av arkiv og dokumentasjonsforvaltning for arkivledere i kommuner som planlegger en kommunesammenslåing. Veilederen vil også være aktuell for fylkeskommuner som skal gjennomføre sammenslåing i regionreformen.

Veilederen omhandler håndtering av eksisterende papirarkiv og digitale arkiv, og etablering av arkiv og arkivfunksjon i ny kommune i forbindelse med en kommunesammenslåing.

Veilederen er tredelt:

Del I omhandler fasen frem til lokalt vedtak om sammenslåing er fattet. Den gir råd om hvilke forberedelser som kan gjøres før vedtak er fattet og informerer om konkrete tiltak som kan igangsettes i påvente av vedtak.

Del II omhandler fasen fra lokalt vedtak er fattet til sammenslåing er gjennomført. Den gir en oversikt over hvilke arkivfaglige oppgaver som må gjennomføres i sammenslåingsfasen. Den tar for seg prosessen steg for steg – sett fra arkivleders ståsted. Den gir konkrete råd om håndtering av eksisterende arkiver samt etablering av arkivtjeneste og arkiver i ny kommune.

Del III gir råd om langsiktig arbeid med arkiv og dokumentasjonsforvaltning i ny kommune.

Parallele aktiviteter, synliggjøring og oppfølging

Arkivverket har i 2015 og 2016 arbeidet med kommunereformen i linjen og en del av aktiviteten har relevans for veilederen. Statlige aktører, blant annet Arkivverket, har sammen med KS samarbeidet om informasjon til kommunene. Arenaen for dette har hovedsakelig vært Samordningsforumet som ledes av Kartverket. KS og Arkivverket har vært i dialog under utarbeidelsen av SAMDOK-veilederen og KS' FoU og sjekklister, *Digitale konsekvenser av kommunesammenslåing*. Arbeidsgruppen har også gitt innspill til KS FoU via Arkivverket og fått innspill til egen veileder fra KS samt PA Consulting som har utarbeidet FoU'en på vegne av KS. KS og Arkivverket har også spilt inn punkter som vedrører arkiv og dokumentasjonsforvaltning til sjekklister som er utarbeidet av Kartverket i regi av Samordningsforumet.

Del II og III av veilederen ble lansert på KAI-konferansen 2016 med en uttalelse fra Jan Tore Sanner om betydningen av arkiv i kommunereformen. Arkivverket og partnerne har sørget for at det er lenket til veilederen fra andre relevante nettsider og veiledere. Det er lenket til veilederen fra Kartverkets sjekklister, KS FoU og sjekklister samt KMDs veiledere om kommunereformen. Både Arkivverket, KS og svært mange kommunale arkivinstitusjoner har informert om veilederen på sine nettstedene og via egne kanaler. Kartverket har også sendt ut et nyhetsbrev om veilederen som går til interne i Kartverket, eksterne som medlemmer av Samordningsforum, ansatte i KMD, ansatte i kommuner, fylkesmenn og andre som har valgt kommunereform-filteret når de har meldt seg på nyhetsbrevet (godt over 300 mottagere). Arkivverket planlegger også å sende ut informasjon direkte til kommunene.

SAMDOK delprosjekt: Kommunale arkiv	Prioritert oppgave: 5 Kommunereform veiledning	SAK (ePhorte):	Dato: 12.10.16	Side: 5 av 5
Forfatter: Anna Malmø-Lund	Tittel: Rapport 2016 – SAMDOK Oppgave 5 Kommunereform veiledning			

KS, Arkivverket og Kartverket samarbeider også om et kurs på NOKIOS-konferansen om kommunereformen. Ansatte i Arkivverket har også holdt mange foredrag om kommunereformen på konferanser m.m. Det samme har KS og ansatte i KAI-institusjoner. Det har også vært stor aktivitet i KAI-miljøet med veiledning av og bistand til kommuner som er i prosess.

/annmal